

年
卷

第 2

第 1-12 期

La Mondo 世界

SENDEPENDA ORGANO DE ESPERANTO-MOVADO EN ĈINIO-MONATA-ILUSTRITA

Dua Jaro, N-ro
(14). Januaro, 1934

Adreso Redakcia k. Administracia: P. O. Box 274, Shanghai Ĉinio.

上海郵局信箱二七四號
Jarabeno: Sep Respond-kuponoj por Eksterlandanoj.
每月一期, 大洋五分; 全年五角, 郵費在內。

第二年 第一號

(總第十四號) 一九三四年一月

"La Mondo"

Sendependiĝas!

「世界」出版以來, 不覺已一年多了。回顧一年來我們的工作, 自然異常微細, 缺點亦多。稍可自慰的是內容已增至創刊時的一倍, 這是要感謝我們的讀者以及撰稿者的。

正如在「從創刊到現在」中所說, 本刊的出版, 原在於促進中國的世運。這不祇是本刊的任務, 同時亦是全中國世界語者的職責。如最近開始討論的全國組織問題等等, 正是中國世運上極迫切的問題。為了使本刊更充分地履行它的使命起見, 決定自今年起脫離協會獨立出版, 作為中國世運的獨立機關雜誌。此後的本刊, 將站在中國世運的立場上與國內各團體切實聯絡, 並熱望各地同志的合作!

NIA PETO

Kun granda k varma espero ni, redakcio de «La Lumo de Esperanto» — organo de Pejina Esperantista Ligo, petas gekamaradojn en ĉiuj landoj konstante skribi por nia gazeto pri diversaj temoj, speciale pri esp-movado k amasa vivo kiuj allogas niajn legantojn.

Nia gazeto estas aldonata al la granda tag-jurnalo — «La Mondo» (Shyhjhieh Ryh Baw) en norda Ĉinio ĉiu vendrede. La jurnalo havas milojn da legantoj en urboj k vilaĝoj, do via voĉo atingos la diversajn lokojn de nia lando.

Ni promesas, ke ni nepre utiligos la ricevotan korespondadon en nia gazeto. Ni kun ĝojo akceptos ĉu leteron de individuo, ĉu kolektivecan korespondadon. Kiel rekompenco ni sendos al ĉiuj korespondantoj nian gazeton.

Ni aparte petas ke ĉiuj esp-gazetaj redaktoroj bonvole sendu al ni siajn valorajn gazetojn en kiuj ni ĉerpos interesajn materialojn por nia gazeto, kiu servas multe por nia movado sur la granda nord-ĉinia teritorio.

La Lumo de Esperanto,
Ĉe «Shyhjhieh Ryh Baw»,
Peiping, Ĉinio

Kunlaboru al LA MONDO!

La Nuna Situacio de Esp-Movado en Ĉinio

Jam 30 jarojn travivis esp-movado en Ĉinio, sed ĝi ankoraŭ restas en ĝermo. La kaŭzo kuŝas ne en la lingvo mem, sed en la soci-ekonomia cirkonstanco de tiu lando. La antaŭirantoj de ĉina esp-movado, same kiel en aliaj landoj, estis arda adeptoj de la «interna ideo» de Zamenhof, ili rigardis esp-on kiel celon k ili oferi sin al esp-movado kiel al religio. Sed la grandpaŝa ŝanĝiĝo de ĉina socia kondiĉo ne permesis la longdaŭran ekziston de tiu utopiismo. Do, antaŭ ol la ideo sukcesis doni ian floron, ĝi jam mortis en la cerboj de niaj antaŭirantoj. Tute ne estas strange, ke ĉinaj amasoj, sinokupante je sanga batalo por panok libero, ignoris nian lingvon fuŝe propaganditan kiel utopiismo, kiel narkotilo. K junuloj, kiuj komence estis idealistoj k kun entuziasmo aliĝis al nia movado, ankaŭ forlasis ĝin post kiam ili fariĝis konsciaj ke esp-o kiel utopia ideo neniam utilas por la reala vivo.

Sed se esp-o kiel religio, kiel narkotilo estis malakceptata, ĝi kiel bona batalilo nun estas bezonata k subtenata de ĉinaj amasoj k konsciaj junuloj. Dank' al la eksplodo de Manĉuria Milito k la senĉesa imperialista invado al Ĉinio, ĉinaj amasoj pli konsciaj k levigis. Kontraŭ-imperialisma batalo grand-paŝe disvastiĝas. K esp-o, antaŭe ignorita, nun proponis sian servon al tiu granda batalo k sukcesis tiri la atenton de la batalantaj amasoj. Do ne estas hazarde ke la kanonoj de imperialistoj bone pretigas novan vojon por ĉina esp-movado.

1933 ja estas la renesanca, epokofaranta jaro de ĉina esp-movado. De tiu jaro, esp-movado en Ĉinio komencis suriri sian ĝustan vojon.

En januaro de tiu jaro fondiĝis en Ŝanhajo la nova grupo Ŝanhaja Esperantista Ligo, kiu, post sia unujara ekzistado, jam fariĝis la plej forta citadelo de ĉina esp-movado. ŜEL, kiel organizo de progresemaj esp-istoj, komence de sia fondiĝo deklaris ke estas necese serviĝi esp-on por la interligo de tutmondaj subpre-mato. K dum ĝia dua kongreso okazinta en septembro 1933, oni starigis la devizon por ĉina esp-istaro «Per Esp-o por la liberigo de Ĉinio!» K paŝenpaŝe kun ŜEL, fondiĝis multaj lokaj grupoj en Pejpin, Ciantaŭ, Hanĉuo, Ninpo, Ŭŝue ktp. Tiuj novaj grupoj estas senescepte organizitaj el nove bakitaj esp-istoj kun ideo progresema.

En Pejpin, Ciantaŭ, Hanĉuo, k Ĉanĉuo, oni aperigas por-esp-an gazeton kiel aldono al lokaj jurnaloj. En tiuj gazetoj, oni jam neniam

skribas pri la senseca esp-ismo, sed ĉiam emfazas la socian rolon de esp-o.

Sociologia studo pri la lingva problemo, kiu antaŭe estis fremda al ĉinaj esp-istoj, nun ankaŭ estas konsiderata kiel grava laboro. Verkoj de E. Drezen, E. Spiridoviĉ k V. Varankin estas multe tradukitaj ĉinalingven k aperigitaj en diversaj esp-j gazetoj. K dank' al tiu studo, ĉinaj progresemaj esp-istoj sukcesis trafte batali kontraŭ Baza Anglalingvo k akiris grandan venkon. Kiel gazeto pristudi la lingvan problemon oni nun havas «La Lingvo-Scienco»-n, aldonantan al «La Mondo» ĉiumonate. K ĉar la latnigo de ĉina lingvo multe interesas la esp-istojn, la gazeto ankaŭ dediĉas sufiĉan spacon por la studo de tiu problemo.

Kolektiva laboro k sindukado nun ankaŭ multe disvolviĝas inter ĉinaj esp-istoj. En Ŝanhajo, oni aranĝas teo-kunsidon ĉiu dimanĉ-vespere. Dum la kunsido, oni kolektive lernas esp-an kantadon, kolektive tradukas k korespondas. Materialojn el diversaj PEK-bultenoj k informojn pri esp-movado oni legas antaŭ la publiko dum la kunsido. Similan kunsidon oni aranĝas en Suĉuo, k rigardate kiel tre efika laboro, ĝi estos imitata de alilokaj grupoj.

Estas interese diri, ke en ĉinaj malliberejoj nia lingvo ankaŭ trovas sian bonan kampon. La politikaj malliberejoj, ne havintaj libertemp-on dum ili bataladis en «libera zono», enirinte siajn «lernejojn», multe interesigis pri esp-o. Spite ĉinaj malfacilaĵojn ili per «malrekta metodo» instruas unu la alian, de unu ĉelo al alia ĉelo.

Kompreneble, ankoraŭ multaj mankoj troviĝas en ĉina esp-movado. K manko de organizantoj k kursgvidantoj estas du el la plej gravaj. Sed la travivita sperto de nia movado, kiu dum lastjaro jam multajn malfacilaĵojn venkis, firme konvinkas nin, ke ankaŭ la diritaj breĉoj estas baldaŭ ŝtopeblaj, nur se ni energie laboras.

Ĉinio longe dormis, sed kiam ĝi vekigis, tio estos kiel vekigo de leono. Ke nia afero havas promesplenan prospekton en tiu vekiganta leono estas ja ne kontraŭ diskutibla. Ĉinaj esp-istoj, batalante per esp-o por la sendependeco de sia nacio, plenumos grandan taskon ke la plua evoluo de esp-o dependas de orientanoj, k doncas novan farton al nia movado.

«Al laboro senlaca!» ĉina esp-istaro, la tuta mondo tiel vokas nin, la tuta mondo kun granda intereso atentas nin! — Ĉ. Ĉen.

Abonu, abonigu al

La Mondo!

Ĝia kreskado k progresado dependas vian helpon!

每月文選

LA KONTRAKTO

Sur la tablo senorde¹ kuŝis amaso da pap'roj k en la glasoj malvarmiĝis la teo, sed nek ĉe mi, nek ĉe homo² sidinta kontraŭ mi estis deziro trinki la teon, tamen mi miksis per la kulereto jam longtempe miksitajn sukerojn k trankvile, ho tute trankvile, komencis paroli.

—Vian proponon rilate³ la kontraktiĝon mi akceptas.

La homo sidanta kontraŭ mi, same kiel mi, miksis jam malvarmiĝintan teon k eĉ detrinkinte⁴ unu gluton de ĝi, diris:

—Do, rigardu, kamarado, la afero estas sufiĉe serioza, ĉar ni faras la kontrakton pri sekvantaj kondiĉoj. . . .

Ĉe mi mankis seriozezo, ĉar tiu ĉi homo estis mia 15-jaraĝa⁵ fratineto—pionirino⁶ de la 53-a taĉmento. Hodiaŭ ŝi starigis⁷ la proponon komenci inter ni socialisman konkuradon⁸ per subskribo⁹ de konforma kontrakto.

—Bone, mi pensis, mi jam estis lernanto k por mi estas konata la vivo de la lernejo, sed ŝi tute nenion scias pri niaj fabrikanj aferoj, sekve mi facile k p'ensukces¹⁰ venkos¹¹.

—Unue, parolis ŝi, ci devas sen malfruigo alvenadi ĉiutage la fabrikan, ¹² die, . . . k ŝi alprenis la fingroton al sia manplato, sed mi interrompis¹³ ŝin:

—Unue, parolis mi, ci al la 15-a de aprilo devas progresi je germana lingvo.

La fratineto iom konfuziĝis! La subita mia transiro¹⁴ de la problemoj pri malfruigoj k laborsvitoj¹⁵ al "lernaj aferoj", ¹⁶ intermiksis¹⁶ videble¹⁷ ŝiajn pluvojn, sed ne por longtempo. Ŝi iom serĉis inter la pap'roj k subite starigis sekvantan problemon:

—Bone! Sed de nun ci devas malgrandigi la memkoston¹⁸ de la produktataj de ci produktataj¹⁹ en la fabriko en la grado kiel tion ĉi oni projektis en via fabrikan jarplano.²⁰

Tio estas por mi nova embaraso. Mi devis konfesi, ke mi ne bone antaŭtaksis²¹ la sciĵojn de la kontraŭulino k jen mi jam devis strategi²².

—Do ci akceptas la devon instrui al malsukcesantaj ĝelernantoj.

—Do ci devas kolekti ĉiujn cialjn fortojn por ke ĉe via fabriko la jarplano estu detaligita ĝis ĉiu stablano.²³

Ho, kion ŝi scias! Mi estis tute surprizita k konfuzita perdinte iom da kuraĝo, sed traiegit²⁴ denove ĉiujn jam preparitajn punktojn de la kontrakto, mi subite trovis ankoraŭ ian espereton.

—Kara kamaradino! Vi devas elerni ĝustatempe ĉiujn viajn sciencojn k aplikas²⁵ sen ajnaj malhelpoj. Sen ĉiuj malhelpoj, ĉu vi

Laboristaj domoj en urbo Zaporoĝe

SONETO

Vidvina larn' kaj orfa plend' je malsato
Ne baras vojn al frenez Mars',
Pacrev' belega, la majstra fars',
Tuj dispeĉias antaŭ kanonbato.
Se Dio klinus sin al Lucifer',
Cedemo kun li packontrakton farus,
Ĉu tia paradizo eble starus
Por loĝe sur la bazo de infer'?

Aprilo 1933.

—Saint-Jules Zee.

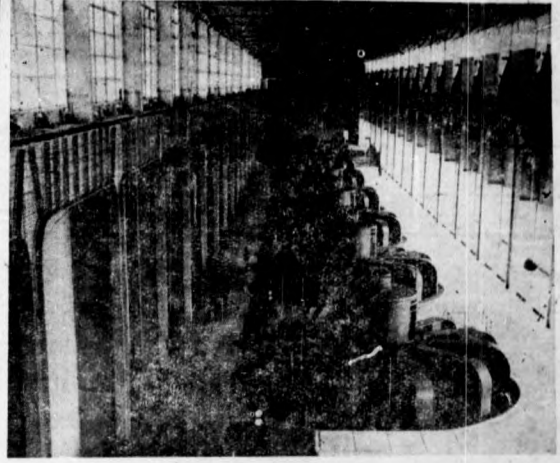
LIBERA SONETO

Ne ehas homaj paŝoj en la koridor',
Folioj kirle, svarme falas de saliko,
La sun' palvanga, laoa, en vespera hor',
Alridas adiaŝon sian de amiko.
Surmure, langsigelita, apud lit' alkova
Hor'ogo ensorĉite sonĝas en la ombro:
Fantomo lumevita de la temp' malnova
Ŝelvagas somnambule nun de ĉambro' al ĉambro.
Vakanta koro foje al vakanta dom'
Similas: ĉie regas muto kaj krepusko,
Memoroj tromaturas kiel putra pom',
Kaj la vivkonstruaĵon kvazaŭ mordas musko.
Sed io nepalpebla pulsas sub temp'sim',
Ĉe ĉiu folifa' resonas korpavim'.

Nov. 1933.

—Saint-Jules Zee.

Salono de ecaj maŝinoj en Dnjepronovstruo

aŭdas? Eĉ sen malhelpoj je geometrio!
Mi eksilentis tute kontente, ĉar mi opinias, kd fine ŝi estas kaptita la geometrio ja estas malfacila por ŝi.
Sed ŝi nun tute ne konfuziĝis jam. Al ŝia trankvileco povis envi: ĉiu ofiĉisto el popolkomisario²⁶ por eksterlandaj aferoj, ĉar ŝi la atakon respondis per kontraŭatak²⁷.
Kara kamarado! Do vi pligu la planon kiun oni donis por via tablo k celos krom malpligrandigi memkoston aŭskultu, kamarado, vi celos tutan likvidon de laborfuŝido²⁸.
Diablo prenu! Ŝi trafis la celon! . . . Mi estis venkita.
Mi jam volis kalkuli la aferon finita k ekstaris, sed ŝi subite haltigis mian rememorinte. Mi malkontente sukigis la fruntan: "kion ŝi ankoraŭ elpensas?"
—Tio ankoraŭ ne estas ĉio! Tie ĉi ankoraŭ unu punkto estas por vi preparita,—diris ŝi k provis kaŝi elaperantan trans ŝajnigita²⁹ seriozezo, rideton.
Mi tralegis la neantaŭviditan³⁰ punkteton:
"Mi prenas sur min la devon en³¹ okazo de malprosperado de mia fratino je geometrio aŭ je aliaj lernobjektoj³² ĉi maniere³³ helpi al ŝi".
Fratineto mia bonege komprenis la socialisman konkuradon. . .
Nun mi perdis jam la tutan seriozecon k surmetinte³⁴ la fratineton ĝis la plafono k kisinte ŝin, nerigardante subskribis la kontrakton. . .

【註】1. Sen-ord-e 凌亂地 2. 坐在我對面的人 3. 關於訂約 (kontraktiĝo) 的 (提議); rilate la kontraktiĝon=rilate al la kontraktiĝo 4. de-trink-int-o 喝去 5. 15-j-r-a-ĝa 十五歲的 6 女少年先鋒 7. 提出 8. k nkur-ad-o 競賽 9. sub-skrib-o 簽訂 10. pion-sukces-o 完全成功 11. fabrikan 爲動詞 a'vrenadi-之動向格 12. inter-romp-is 中斷, 中止 13. trans-iro 轉向, 轉到 14. labor-ovit-o 逃避工作, 意即偷懶 15. 學業方面的事情 16. inter-miks-is 攪亂 17. vil-obl-e 顯然 18. mem-kost-o 成本 19. produkt-a-j-oj 生產產品; produktataj de ci produktataj 爲你所生產的生產產品 20. jar-plan-o 一年計劃 21. antaŭ-taks-is 預計 22. strategi-i 用計 23. stabl-an-o 工作人員 24. tra-leg-int-o 25. sup-klas-ig-i 入第七級 26. 外交人民委員會 27. 反攻 28. labor-fuŝ-ad-o 勞動時的物質損傷 (如損傷機器) 29. ŝajn-ig-it-a 裝出來的, 這句的意思是"牠想掩藏那透過了假裝的嚴肅而流露出來的微笑" 30. Ne-antaŭ-vid-it-a 31. en okazo de (= okazo de) 在 時 32. lern-objektoj 33. Ĉia-malier-o 用種種方法 34. sur-met-int-o

展望台

▲ 青島同志前在青島晨報附刊之半月刊"世界語",內容頗新頗有進步,惟繼出三期,後即以故停刊。近接青島某同志來信,謂不久該刊將有復刊可能。
▲ 上海世界語者協會爲籌募基金,特發起大規模募捐運動。據協會負責同志談,此次募捐成績頗不惡,截至最近止已有二百元之數云。
▲ 中國世界語書店,鑒於中國世界語者日增;世界語書籍須有大量供給,決自今年起,競意經營,除向國外批發各種刊物外,將出版譯文選,文法研究,自修讀本及教科書等目前最切要之讀物。
▲ 中國世界語書店已向倫敦世界世界語學會批發Edinburg 世界英世字典五十部, Rhodes 世界字典二十部,預計于二月中旬當可運到。

1934年

老會
度會費
熱心
儘可能
會員
會
通信
上海

續到

El Slava
Milito
Oriento
Malsato

Unua de n.
En la Nebuk
Patro Reven
Lavistoj k P
Krimo de P
Malriĉaĵo de
Taglibro de

Turo de Lon
Lingvo Stilo
Vangfrapo
Vojaĝo
S
Printe.

世界語捷徑
世界語漢文
世界語漢

世界語模範
世界語雜誌
La Himno
Ruĝa Aŭron
Traŭnata D
Ĉinaj
Tra L
Al la No
Disrompo
133 tagoj r
Revolucio
8 Semajnoj e
la Granda
Morto de D

已買
世界語
不可不買
世界語漢

鐘

世界之聲

蘇聯的猶太勞動者 希萊譯

在九月裏，介紹農村工作於猶太勞動者的委員會，向蘇聯中央執行委員會報告了猶太勞動者移殖於農村的情形。

猶太勞動者在別羅別強 (Birobiagan)，克里米亞，烏克蘭尼亞，以及烏茲塔基斯坦 (Uzbekistano)，卡脫凡利亞 (Kartvelio)，北高加索等地方領到了土地。

目下移殖於別羅別強的猶太勞動者已達七千五百人；此外有相當數目移殖於別的遠東區域。別羅別強的建設，已有很多重要的成功。那裏的農場集體化已達百分之八十，而猶太移民則已完全集體化。一巨大國家農場及三個耕種機站均已成立；耕種面積已由一四〇〇〇海克塔 (每海克塔約合華畝十五畝——譯者) 增加至二七五〇〇。

猶太手工業者向別羅別強的移殖已促成不少手工工作事業的建立，大部份是用當地原料的。

學校網也已顯着地擴大了，現在入學的已達學齡兒童的百分之九十九。在九十四所學校之中，六所是猶太學校，此外有十一個猶太人團體。猶太人師範專門學校 (Pedagogia teknikumo)，蘇維埃學校與社會主義農業專門學校也已開了起來。出版着二種當地報紙——俄文與猶太文並用。有四個猶太民族蘇維埃。

猶太勞動者之移殖於克里米亞也在進行中。現在在克里米亞猶太人集體農場的有二萬五千人。一共組織了八十三個耕種集體與四個公社，大多是在克里米亞的荒區。在這些移民區裏成立了五十七個手工生產的工場。

在克里米亞已組織了夫拉道夫區的猶太民族區，三十三個民族鄉村蘇維埃。有七十三所初等小學，十四所集體農場青年學校，二所農業專門學校。出版着猶太文的報紙。設立了四個電台，二十二個草棚閱覽室，並且有集體農場週遊猶太人團劇。

移殖於烏克蘭尼亞的有六千八百戶。這些移民們耕種着約十萬海克塔的土地，組成一百二十個新的猶太人集體農場，三個猶太民族區。

在北高加索有二百戶猶太山民耕種者，移殖於卡脫凡利亞的猶太集體農場的約有六百戶，移於烏茲塔基斯坦的約一千二百戶。

移殖於蘇聯各區，以耕種為業的猶太人，總計有二十萬人。——據依斯凡斯捷亞九月十六日所載希萊譯自「在哨崗」第五期。

Enlanda Kroniko

★ En decembro 1933, oni trifoje aperigis specialan numeron por esp-o en aldono de Shun Pao, la veterana taggazeto en Ŝanhajo, kiu cirkulas tra Ĉinio en pli ol 100,000 ekzempleroj. La titan aranĝon faris ŜEL (Ŝanhaja Esperantista Ligo).

★ Komece de 10 dec. ŜEL arangis kursojn ambaŭ por kometantoj k progresintoj. Aligintoj al la elementa kurso estas 87 personoj, k tiuj al la progresinta 24. Kiel kursgvidanto estas hungara s-ano Fedorčak, kiu antaunelonge venis al Ŝanhajo por viziti nian landon.

★ Esperanto-ekspedicio arangita de ŜEL, okazis la 20 an, k 21 an de jun. en Ŝanhajo. Pli 500 lomoj gin vizitis.

★ S-ano C. L. Fu el Pjpin k s-ano C. ŝaŭ el Ŝanhajo kompilis du apartajn ĉina-esp-ajn vortarojn. La penado de tiuj du s-anoj likvidos la grandan breĉon ke ĝis nun ankoraŭ ne estas tia necesa ilo po: ĉinaj esp-istoj.

▲ 綠葉書店為 C. ŝaŭ 同志所創辦，預備專門出版世界語書籍。擬先出字典及參考書。第一種俄漢小辭典定本年三月間出版，現已開始發售預約。
▲ S A T 近組織一出版合作社性質之 Asocio por Disvastigo de laboristintendeencas perantoli-eraturao (簡稱 A.D.L.E.L.)。今年出版計劃已擬定，中有達克斯拉夫著作所撰「勇敢的兵士潘凡克」及美國阿爾登辛克萊的名小說「Jimmy Higgins」二書的譯作，入世界語作家文選，原作小說故事及「懸伏德」譯本的再版計劃中的300-350頁的世界語專門名詞(地理的歷史的)辭典也預定今年十二月出版。

▲ 第二十六次國際世界語大會將於今年八月四日至十一日在瑞典京城斯德哥爾摩舉行。會場將假瑞典議會，而儀式將於該會音樂廳舉行，茶舞則在市政府云。

▲ 著名德國最美時輪船公司近出版世界語說明書一種。

▲ 十月號「德國世界語者」(Germania Esperantista)上唯一的世界語標題為「La mondo atentis, parolas Adolf Hitler」云。

▲ 世界語名作家 Jolis Paghý 著作「綠色的唐吉歌德」一書已出版。此書包含二部分：小說與諷刺小品。文字簡潔，使人能一讀而了解其意義，而又忍不住再讀之而欣賞其美云。

▲ 恩格斯所著「共產黨宣言」註釋一書，已由英文譯成世界語，S A T 出版。書共 66 頁，價 3.60 註幣。

▲ Amerika Esperanto-Instituto 出版之二月刊 Scienca Gazeto, 為有數之世界語科學雜誌，內容有各種通科科學之介紹，科學消息，頗有價值與趣味。其 1933 年十一月號內容有：加拿大蘇聯的集體化學工業：假使生產過程如何有利用權；微生物學是假的嗎？；伏爾加莫斯科運河，關於魚等；此外有真真的飛行紀錄，蘇聯的科學與技術書籍之出版，列寧格勒舉行原子研究會議等有極文字與消息。刊期歡迎投稿與定閱 (全年美金一元) 其通訊處為：124, King st., Madison, Wis., U.S. A.

▲ 據 1932 年統計，全世界有組織的世界語者為百萬人。但據 1922 年國際調查，全世界世界語教科書共售去四百萬冊，全世界世界語講習班者達七萬萬人。

▲ 白俄羅斯共和國京城 Minsk 電台在九月中，共播送世界語學演講十二次。

▲ 波蘭華沙奧克拉考二處電台現每星期一，于星期三晚十點十分播送世界語學術演講。

▲ 法國郵電部部長已允法國世界語宣傳社之請，將國家電台 Tour Eiffel 供該社作世界語播音，以吸引外人遊歷法國。播音時間為每星期六下午三點一刻至三點半，而每次均以播「希樂歌」為開始。

▲ 德國「入世界語者」在希拉波拉當局威迫之下，尚努力工作。近出世界語通信一種，名曰 La Tria Regno, 報告德國消息，頗為詳細。

▲ 波蘭世界語學會近設「波蘭世界語通信部」徵求各國通信員，供給各國社會，經濟科學，文化，教育，藝術，宗教，體育，等各方面消息。凡發往之通信稿均將刊於波蘭各普通專門報章雜誌，而註以 rievista per Esperanto 字樣。

▲ 近來各國世界語雜誌上常有 Hitlerio 一語，此字意為「希脫拉之國」，蓋用以指德國者。

▲ 德國世界語科學社會報十月號所載，有日本同志高木 者已開始編製世界語電氣術語辭典，德國同志 Hallersleben 正着手一建築學，藝術及手工業的世界語專門字典，德國同志 Carl S. Dowitz 已決定編一世界語動物學辭典。

TRA LA MONDO

El esp-a gazetaro ni ĉerpas interesaj materialojn pri aktualaj okazaĵoj en la mondo. La lingvaĵoj ni ĉiam ĝlisimpligas k tro longan materialon ni koncizigas. Dankon al tiuj kiuj sendas al ni la valorajn gazetojn k peton al ĉiuj niaj kolegoj ke ili sendu al ni sian gazeton kiel nian riĉan fonton. — La red.

Britio—En lasta jaro, Britio elpezis por sia aviadilaro 17,426,000 pundojn por sia armeo 37, 950,000 pundojn, t.e. 462,000 pli ol en 1932; por sia militŝiparo 53,370,000 sterlingajn funtojn, aŭ 3,600,000 pli ol en 1932.

Sed la britia regant-klaso ankoraŭ ne kontentigas, ili plendas pri la malforta stato de la nacia defendo k postula tujan konstruon de 3,000, novaj aeroplanoj. (El Britia PEK-Bulteno 9—10)

Bulgaric—En bulgaraj vilaĝoj estas profunda mizero. Multaj kamparanoj fariĝis tiuj mizeraj ke ili eĉ ne povas aĉeti oleon k tro fru, enlitigas. 3/4 de la loĝantaro estas malsanaj La impostkolektantoj ĉiam devigas la loĝantojn vendi siajn mizerajn posedaĵojn por pagi la impostojn. (El Contact no. 1.)

Germanio—La germana registaro nun kolektas monon por la "malsaŭtaĵoj en Sovetio". La faŝistaj ĵurnaloj multe skribas pri terora malsato, pri la disvastiĝo de faŝismo en U. S. S. R.

Antaŭnelonge, multaj laboristoj estis arestitaj pro tio ke ili kaptis la radio-disaŭdigojn en Moskvo.

Neniu kuraĝas paroli ion kontraŭ la registaro en publika loko. Amikoj, kiuj interparolas sur strato, ĉiam rigardas ĉirkaŭen kun timo ĉu iu akŝultas ilian interparolon.

En lernejoj, la lernantoj devas levi siajn manojn por saluti Hitler antaŭ la leciono.

La faŝistoj ĉiam iras de domo al domo, por devigi la loĝantojn aĉeti la faŝistajn ĵurnalojn (El Contact No. 1.)

Latvio—Ĝi estas lando kun loĝantoj 1,900, 000. Sed en ĝiaj maliberejoj nun suferas 1,500 malliberuloj. (El Contact No. 1.)

Sovetio—Nova glaciopimilo, pli granda ol la fama Krassin, estas nun konstruata. (El Scienca Gazeto No. 12.)

Usono—Karbokonsuma aŭtomobilo estas konstruita de s-ro John L. Gerichon. Li asertas, ke lia aŭto povas iri ĝis 93 km. (kilometro) pohore. (El Scienca Gazeto No. 12)

★ Anstataŭ angla lingvo oni uzas esp-on en la kalendaro por 1934 jaro presata de la pejpana ĵurnalo SHYHJIEH RYH BAW (La Mondo Tagjurnalo).

★ Ĉina Esperanto-Librejo eldonos serion da bildkartoj de bela ĉina vidaĵo kun esp-a klarigo.

ĈINIO HURLAS

Ĉinio nun suferas, sed hurlas k batalas. Kiaj ĝiaj suferoj' k ĝiaj hurloj k bataloj, jen kion ĉinaj esp-istoj devas raportari al siaj eksterlandaj samlingvanoj, jen kio obligas la koniĝon al Ĉinio. Krom tio, ja nenio alia (nek la allogaj kruroj de modernaj lernantinoj, nek la antikvaj kuriozaĵoj el reĝaj palacoj) povas esti la reprezentoj de Ĉinio, nun suferanta, sed hurlanta k batalanta. "Ĉinio Hurlas!" Jen nia nova rubriko, en kiu ni klopodas ion disaŭdigi la hurlojn de Ĉinio al niaj eksterlandaj legantoj.

—La Red.

Militaristoj Subtenas Soveton

Laŭ informo el Ĉunkin, granda urbo de provinco Szĉŭan, jam 14 ŝkenoj en tiu provinco trafis en la manoj de sovetoj.

Kelkaj militaristoj en Szĉŭan eĉ ne kuraĝas rezisti la ruĝarmeojn. Anstataŭ doni batalojn, ili tributas monon rabitan el popolaro al la soveta registaro, kondiĉe ke ĉi tiu ne konkeru ilian "teritorion".

Okulfrapa Kontrasto

Iu el Szĉŭan informis, ke en Ĉentu (provinca ĉefurbo), Ŭenkjan k. c. distriktoj regataj de

generalo Tenŝiho Ŭimpostoj estas jam antaŭpagigitaj ĝis la 70-a jaro de Ĉina Respubliko (t. e. 1981-j). Oni kolektas jarimpostojn unu foje aŭ eĉ du foje en ĉiu monato. Sub tia senĉesa rabado, familio eĉ posedanta cent mil-ojn de tero bankrotis. K tiuj ankoraŭ ne bankrotintaj, volante eviti la rabadon, forlasis sian teron. Do en Szĉŭan nun estas okulfrapa kontrasto—unuflanke bienoj ne prikulturataj, al iflanke mal-satuloj ĉiam pli multiĝantaj.

Nova Senlabora Armeo

Kaŭze de ekonomia krizo k dumpingo de japana silko, lastmonate 63 el 65 silkfabriktoj en Ŝanhajo

ĉesis sian funkciidon. Laboristoj en tiu industria branĉo ĵetitaj en marĉon de senlaboreco nombras je 60,000.

Malsato Regas

El 60 ŝkenoj en provinco Anhŭi, 46 estas trafataj de malriĉa rikolto k de regataj de mizero. Oni kalkulas 609,700 familiojn aŭ 2,100,900 loĝantojn en stato de malsato.

"La Vivo" Senvivigita

"La Vivo", amase ŝatata semajna gazeto, kies eldonkvanto estas pli ol 70,000 malgraŭ la malpermeso de registaro, estas devigita ĉesigi sian vivon post sia ok-jara batalado.

Filmo-cenzuro pli Severigos

Filmoj bildantaj klasbatalon aŭ klasbatale agitantaj, depost nun, ricevos ili severan cenzuron.

Studentoj Amase Arestitaj

El dirersaj universitatoj en Ŝanhajo, estas arestitaj lastatempe pli ol cent studentoj, inter kiuj estas liberpensuloj aŭ studentoj pri sciencio.

文法研究

IU 和 IA

這兩個字在代替不指定冠詞用時，人們常常要混錯的。不指定冠詞，在世界語中雖然沒有，然而有時却覺得有特別表出不指定性的必要。那末應當用那一個呢？

iu 和 neniu 是答覆疑問字 kiu 的。而 kiu (那一個?) 和名詞相關聯的時候，終是等於 kiu el... (…中之那一個?)。所以 iu 和 neniu 用在名詞之前時也等於 iu el... (…中之某一個) neniu el... (…中沒有一個)。它們乃是關聯於某一特定的人羣或物羣的，從這羣之中人們分離出來某一個 (iu) 或一個也沒分離出來 (neniu)。Alvoku iun serviston — 是：在某一特定的我們所能使喚的僕役之羣中，去喊一個來。Mi havas nenian libron ĉe mi — 是：在所說的許多書之中，我沒有一本在自己身邊。

ia 和 nenia 則沒有這種在一羣中分離出來的功能。所以他們是適合於表示特別注重的不指定性的，而沒有什麼分離的暗示。Alvoku an serviston — 是：喊一個隨便那一個隨便那樣的僕役來。Mi havas nenan libron ĉe mi — 是語氣更加加重了的我沒有書，即：我完全沒有書在我的身邊。

Zamenhof 說過這樣的話：Estas nenia danĝero en ĉi tiu loko. (在這個地方是沒有什麼危險的)。那末人們可以這樣說：Estas nenia rilato inter ambaŭ ideoj. (在兩個意見之間是沒有什麼關係的)。Mi vidis ian homon, sed mi ne scias, kiu li estas. (我看見有一個什麼人的，但是我不知道他是誰)。Mi legis ian artikolon pri ĉi tiu temo, sed mi ne scias kie. (我曾經讀過一篇什麼文章講到這個題目，但是我不知道是在什麼地方讀的了)。

譬如像這樣一句句子：Antaŭe oni parolis ĉi tie ankaŭ franco kaj igermane, sed nun oni jam parolas neniun lingvon (t. e. nek la francan, nek la germanan)。從前這裏人們也講法語和德語的，現在人們一種語言也不講了(就是說法語也不講，德語也不講)。但是假使這地方是墮子國，則人們便應當說：oni parolas tie ĉi nenan lingvon. (人們什麼語言也不講)。

總之：iu 和 neniu 彷彿是半指定冠詞，因為它們不指定個別的個人或個別的物件，然而却指定着這個別的人或物所屬的某一羣或某一類的。ia 和 nenia 則不然，它不指定個體，也不指定其所屬的羣或種類，它們是真正的十足道地的不指定冠詞，所以倘使人們需要用這種不指定冠詞時，是可以照用的。

——千鐵譯自 Lingvo Stilo Formo

★ LINGVA KONSULTEJO ★

本欄專供讀者詢問關於吾語語言的方面的難疑而設。讀者如有此種疑難，請照下開地址，直接去函詢問(注意：本刊編輯部絕對不代轉)。

K-do Tikos,
P. O. Box 54,
Hankow.

當由本欄負責人自行，或致請國內吾語同志解答，在本欄發表，或直接答覆。

下列幾條規則，務請詢問者遵守，否則恕不答覆：

- (一) 每次函內附郵票五分。
- (二) 詳列通信處。
- (三) 每一問題，請編號另行書寫，橫寫，加標點。
- (四) 問題須簡單明瞭，勿涉題外。
- (五) 字跡力求清楚，切忌潦草，並勿用鉛筆書寫。
- (六) 問題如涉及文法或意義，須抄全句，或說明出處。
- (七) 違反上述各條之一，恕不答覆。

Fratoj al Sun'

Fra-toj al sun', lib-er- ee- o,

Fra-toj nun sup-ren al lum'!

Hel'el mal-lum'est-int- ec- o.

Bri-las est- ont- o nin nun.

Vidu, la frataj milionoj Donu la manon nun frato
Venas el nokto al ni, Moku pri morto kaj fal':
Ĝis la aspir' de leĝionoj For la sklavec' kaj malsato
Turnu la sorton de vi. Sankta la lasta batal'!

名著選註 Bildlibro sen Bildoj

Antaŭparolo¹

Tio ĉi estas rakontoj el la nuntempaj² "Mil kaj unu noktoj"³, kiujn rakontis al mi la luno.

Oni diras, ke en malnova tempo, kiam ankoraŭ vivis la herooj de fabeloj⁴, feinoj⁵ kaj koboldoj⁶, kaj kiam la koro de l' luno estis ankoraŭ juna, tiam vivis peto⁷, kiu verkis belegan bildlibron⁸, en kiun li skribis tion, kion la luno vidis kaj aŭdis ĉiunokte⁹, kaj tiu fama libro estis titolita¹⁰: "Bildlibro sen bildoj"¹¹.

Mi prenus tion ĉi titolon, sed tio ne havis apartan signifon¹².

Mi nur nomis¹³ miajn rakontojn tiel, laŭ la deziro de l' luno¹⁴, kiu volis tion fari pro sia lirika karaktero¹⁵.

無畫的畫帖

序言

這是月姑娘告訴我的現代「天方夜談」中的故事。

據說從前，當童話中的主人公，仙女和妖精還活着的時候，當月姑娘的心靈還年輕的時候，那時候有個詩人，著了一本美麗的畫冊，在這書內他記下了月姑娘每天夜裏的所見所聞。這本有名的書叫做：「無畫的畫帖」。

我取了這個書題，只是依照了月姑娘的願望，她為了，她的抒情詩的性格而這樣做的。

【註】1. antaŭ-parolo = 序言 2. nun-tempa = 現代的 3. 「一千一夜」，書名，即「天方夜談」 4. 童話 5. 仙女 6. 妖精 7. 詩人，指安徒生，安徒生曾作過童話「無畫的畫帖」 8. bild-libro = 畫冊 9. en kiun (= bildlibron, -n 表動向) li skribis tion, kion la luno vidis kaj aŭdis ĉiun-akte = 他把每夜月亮所看見的所聽見的寫入畫冊 10. titolo = 書名，-i = nomi = 題為，-it-a = nom-it-a = 叫做 11. 「無畫的畫冊」 12. aparta signifo = 特別的意義 13. 稱呼 14. laŭ la deziro de l' luno = 依從了月亮的願望 15. 抒情詩的性質

La unua nokto

Hieraŭ tagmezo¹⁶, fininte mian noktan vojaĝon, mi dormis super la Ĉina Murego¹⁷, — tiel komencis¹⁸ la luno.

La tagmentoj¹⁹ en Pekino²⁰ trankvile rebriligis²¹ per siaj orkoloraj akvamoj²² la hejajn suntuojn²³. La senfina²⁴ murego kun grandaj kornoj²⁵ sur la dorso²⁶ severe gardis la ĉefburon²⁷, kiel se²⁸ ĝi ostus pratempa monstroj²⁹.

Tiam mi vidis, kiel el la pordego³⁰ de l' fortikaĵo³¹ trankvile elglitas³² stranga procesio³³ en la direkto al eksterurba³⁴ tombejoj³⁵. Kvin kaleŝoj³⁶, tricent, akompanant³⁷ — luksa³⁸ ĉina funebra cermonio³⁹.

En la dua kaleŝo sidis respkindaj⁴⁰ altranga⁴¹ bonzoj⁴² Pekinaj. Iliaj purpuraj vestoj, orkoloraj kapvestoj⁴³, bastonoj kun arĝente brilantaj haroj⁴⁴, ŝanceligadis⁴⁵ mistere. En la kvara kaleŝo sidis la ĉeffunebranto⁴⁶ — komercisto kun longa blanka barbo kaj flava haŭto⁴⁷. En la unua kaj lasta kaleŝoj muzikistoj⁴⁸ ornamitaj kiel pupoj⁴⁹ ludis funebran marŝon⁵⁰ sur siaj orientaj muzikiloj⁵¹. La fenestroj de la centra ĉerkaleŝo⁵² ornamita per oro kaj lakajo⁵³ estas fermitaj per pezaj kurtenoj⁵⁴.

Mi aldis la voĉon de l' komercisto — la ĉeffunebranto, kiu interparolis⁵⁵ kun altranga⁵⁶ ŝtatofoisto⁵⁷ sidanta flanke de li⁵⁸.

— Laŭ la diagnozo⁵⁹ de la fama doktoro Hŭan Jong, — ĝi estis la kormalsano⁶⁰, kies kaŭzo — majuneco..... Mi faris ĉion, kion mi povis⁶¹, sed ho ve! — jam nenio helpas⁶².

— Ĉiokaze⁶³ li estis vere fidela estajo⁶⁴. Tiom longo kion dudek kaj kelkaj jaroj nur pro sia mastra domo⁶⁵ — nur pro mi, li laboradis sindoneme⁶⁷.

Kaj kun tiu vortoj la komercisto eksilentis, mallevante la kapono⁶⁸. Tiam subite venis al mi la penso enrigard⁶⁹ en la ĉerkaleŝon.

En tiu kaleŝo, kiu estis ornamita per oro kaj lakajo, envolvite⁷⁰ en belegaj silko⁷¹, kaj surŝprucigite⁷² per multekosta⁷³ parfumo⁷⁴ — kiel vi pensas kio kuŝis tie?⁷⁵

Kaj tiam la luno interrompis⁷⁶ siajn vortojn kaj trankvile ridetis⁷⁷. — Tio en la ĉerkaleŝo, envoivite en belega silko kaj surŝprucigite per multekosta parfumo, kuŝis la kadavro⁷⁸ de maljuna hundo.....

— Efektive⁷⁹, ĉina rakonto⁸⁰ — vi diras!

Ho ne! En famaj landoj de la mondo mi ofte vidis similajn enterigojn⁸².

第一夜 昨天晌午，完畢了夜的旅行，我睡在萬里長城的上空。——月姑娘開始說了。

北京城的屋頂，它的金色的鱗片靜地反射着輝煌的陽光。背負着巨大的角的無限的長城，嚴厲地守衛着這首都，好像一隻古代的怪獸。

(接第8頁)

林房和作
楊弘強
首譯基譯

中級講座

葉君

Knabino kun Alumetoj (一)

在世界語學習上，多讀原屬重要方法，但精讀亦是不可偏廢的手段之一。本欄的目的，不在於多，而在於精——在於單字，語法以及表現力之精練與眼明，以期鍛煉我們的理解與表現的能力，而所選的文章，只不過作為研究上的輔導而已。希望讀者也抱着這個目的讀下去。

本篇是丹麥安徒生的有名的童話「賣火柴的女孩子」，中國很早就有周作人先生的翻譯，記得是在「舊編」(後改題「空大鼓」)中的。世界語者是世界語者樂門譯文，本文是選 Fabeloj de Andersen 第二卷中選出的。記者的注譯，參考 Elena Vortaro, Komplet Gramatiko Kaj Vortlarado, 圖本好次氏用崎重一氏及其他語氏的研究之稿編多，借此誌謝。如有誤譯，深望本門讀者內先並進時指正。

Estis terure¹ malvarma²; neĝo faladis³, kaj fariĝis jam⁴ vespero⁵ tio estis la lasta⁶ vespero en la jaro, vespero de Silvestro⁷. En¹⁰ tiu malvarma⁸ kaj en tiu mallumo⁹ sur la strato iris malgranda malriĉa knabino kun nekovrita¹¹ kapo kaj nudaj¹² piedoj¹⁰.

【譯文】

非常寒冷的天氣。雪不斷地落着，已是傍晚時分了。那是一年中最後一個晚上，大晦日的晚上。在那樣的寒冷中，在那樣的黑暗中，一個貧苦的小女孩禿了頭也赤着腳在街上走着。

【註釋】1. terure = tim-ego (恐怖); teruro estas tim-ego (令人恐怖的, 可怕的)之意, 又從這個意義轉成 tro forta (非常的, 極端的)之意。因此副詞 terure 也有兩個意義: (1) tim-ego (使人恐怖地, 可怕地) (2) tro forte aŭ tro-ego (非常地, 極端地)。而這裡的 terure, 可說是第二種意義。(這種字義的分析, 原是編字典與文法者的工作, 在實際的應用中, 人們未必意識到這種果板的區別。但是我們也應該知道這種區別的可能。) 【teruro 用例】(1) teruro akcidento (可怕的事變) (2) Si havis teruron malamon kontraŭ li. (他對他有極度的憎惡。) 【terure 用例】(1) Oni terure punis lin. (人們虛語地對令人可怕的程度) (2) Vi trovos ĉion terure maldora. (你將看見一切都非常混亂。) 【同義語】teroro = politika reĝimo uzanta la kroleonon k. teruron kiel aegardimedo (恐怖政策); 例: blanka teroro (但也有人用 blanka teruro 的)。

2. 世界語中敘述天時氣象等自然界現象時, 不用主語 (subjekto), 單由動詞組成句子。如「天下雨」用 Pluvas, Neĝas, Nedis, 無需主語, 因為在論理上講, 「下雨」「下雪」者並不是「天」也。這類的動詞, 尚有 tondiri, fulmi, venti, hajli 等, 可稱為「無主語動詞」。再如 noktigi, vesperigi, matenigi, kropuskigi 等轉來動詞, 因也是指天時氣象的, 所以同樣不用主語 (例: Jam noktigiĝis.)。此外 estis 在敘述天時氣象時也可用作無主語動詞, 但是它却要補足語。而這種補足語要用副詞的形式 (形容詞是形容名詞的, 無主語句中既無名詞作主語, 故不用形容詞作補足語而用副詞, 以別於一般有主語句的補足語。否則易混淆語也。) 【參考】這種場合歐洲語中普通以第三人稱單數代名詞來作主語的: 英語 It rains. = 英語 It pleuts. Est' s' varme = 英語 It is warm. Estas mallumo = 英語 It is dark.

3. neĝo falacias 如用無主語句, 可作 Neĝo ad-as. 【接尾語 -ad】表示「動作」的連續。如 fal-i 為「降, 落」, fal-ad-i 為「繼續降落」。但有此動詞加 -ad-o, 只表「動作」之本身 (即由動詞轉成名詞, 並無繼續之意; 如 verk-i 為「寫作」(動詞), verk-ad-o 則為「寫作的這件事」, 即「著述」(名詞)之意。fal-i 這動詞的名詞為 fal-o, 意即「降落這件事」或「沒落」等意, 但 verk-o 通常係指「寫作的成果」, 即「作品」之意, 故於表示「寫作」這一動作時用 verk-ad-o; 此外, 動詞加 -ad 有並不表示「單純的動作繼續」, 而成為特定的意義者如 parol-ad-o 之為「演說」。接尾語之特定意義, 以下有機會當詳論之。

4. Jam 一字, 並不用於「過去時」: (1) Jam estas tempo iri domon. (現在時) (2) Kiam vi venos al mi, li jam diros al mi la veron. (未來時) 【參考】中文動詞無時間變化而全恃副詞來表示, 故中國人作文時有過多用 jam 等副詞的毛病。

5. fariĝis jam vespero = jam vesperigis.

6. lasta 通常是「最後的」之意。可用於「時間」「空間」或「順序」: (1) la lastaj tagoj de libertempo (假期的最後數日) — 「時間」 (2) la lastaj paĝoj de libro (書的最後數頁) — 「空間」 (3) estis la lasta en konkuro (競賽中最後) — 「順序」。但 lasta 一字有時在中文中須譯成「最近的」, 如 la plej lastaj eltrovoj de la scienco (科學上最新的發見), 這裡的 lasta 應在「時間上最後的」, 即「最近的」「最新的」之意。他如 last-a-temp-o (最近, 近來), last-mod-a (最新式的, 目下最時髦的), 都是。

7. Silvestro 是第四世紀的教王, 中歐羅巴稱大晦日之晚為「Silvestro 之晚」。

8. ne-kovr-it-a, 頭上什麼都沒有戴, 非但沒有戴帽, 連頭巾 (tuko) 之類也沒有。「不戴帽的」叫 sen-ĉap-el-a。

9. nuda 為「赤裸裸的」之意, 如 nuda kapo (= ne-kovr-ita kapo), nudaj piedoj。但不單用於人體各部份, 如: nuda (無眼鏡的) okulo, nuda (無葉的) arbo, nuda toro (赤地, 不毛之地), nuda (出鞘的) glavo, nuda (無家具的) ĉambro, nuda silo (不加修飾的文體), nuda vero (赤裸裸的真相)。

10. En 至 piedoj 這一句, 可分析如下:

malgranda malriĉa } knabino iris } { en tiu malvarma kaj en tiu mallumo sur la strato kun (nekovrita kapo kaj nudaj piedoj

主語是 knabino, 謂語是 iris, malgranda 與 malriĉa 是主語的修飾語, 其餘都是謂語的修飾語。

諸者協會
求
新會員
加續付本年
志們, 還請
為本會維持
本會的發展!
即寄。
箱二七四號
界語書店
新書
turo \$0.32
ima \$0.32
a Rikolto \$0.50
0.50
0.20
0.35
0.35
0.35
0.35
0.30
flaĝ-pedelo \$0.15
ono 0.20
Formo 1.35
0.50
de \$0.50
eromeza \$0.65
peranta \$1.10
La Alftuno \$1.70
底適用)
\$1.10
純字典正編 \$1.20
典編 \$0.50
選 \$0.50
法 \$0.10
0.42
0.35
0.70
0.70
-0.60
apo 0.60
0.96
si Hungara \$2.40
la Lando de \$0.60
ano 0.95

各地通信

北通平信

北平天氣三特色：風，雪，土。這一冬可是天公做美，大雪從來沒下過，小雪僅僅落兩次。風土齊飛之觀，也比往年特別來得少。然而畢竟是北國之冬啊，北國之冬自然有北國之冬的身分，所以冷起來總還是冷得像模像樣的！

天氣儘管越冷越起勁，需要世界語的人們却也越起勁。空閒流動着的誠然是冰冷的大氣，咱們皮肉裏循環着的可是熱辣辣的血液。你若以為世運的進行會比別的季节讓步得太多，那就差得遠了。

師大班，中大班，民大班，他們都在夜裏六點半以後上課。這時候教室裏的爐火已經快滅，並無餘溫可以給大家叨光了。但是只要有這末十多個男男女女的同志，帶着一顆顆火熱的心，挾着一本本綠皮的册子走了進去，也就馬上溫暖起來了。一課接着課，一星期接着一星期，滿是絲毫都不含糊的。

班務進行得最活躍的一向是北大跟中大，一東一西遙相應和着。北大班剛結束不久，暫不續開，中大第一班在兩月內已經學完初級講義，還剩一個月，他們要再選讀一點中級的東西，據說教員已決定講「La Mondo」的文章，領導學者走上自由閱讀之路。經常聽講的有十三人，跟第一次上課人數的比是一與三。第二班開始招生是在十一月下旬，正是第一班上課才二十日之後，而且同在西城的師大也剛剛上課幾天，所以我當時曾大膽地估計決不會有二十人去報名，可是出奇得很，三星期後的開課之日，即十二月二十三日那天，一個教室裏竟悶悶的塞滿了三十多個以上的同志了。

師大文學院跟民大也都在西城，也都有初級班在上課。師大這是第七屆，上課已經一個半月，最初時三十餘人，現在剩下九位。民大地址偏僻一點，這還是被題兒第一遭，自始就只有十四五人，可是熱心而堅決的並不比校少，現在經常還有八九人上課。連學帶教共十來個人，你可別嫌太少，上課上到最後一月，天氣又冷得全不客氣，這樣的成績已經算挺不壞了。

中學裏也開班，在一九三二原來不算一回事，去年可就差得遠了。下半年藝文中學來過一次，而且是第一次。十一月初開始上課

，起初是二十人，漸漸縮減到七個，到了十二月尾忽然全都不幹了，據說要大考。其中熱心的三個，現在每星期上K-do Fu 那裏去補習。藝文也在西城。而且北平世界語協會跟世界日報也在西城。故都的世運中心可以說是全在這一角落的。西城原是北平的學生區，我們的運動，無可諱言的還是植基於這班小布的大中學生之上阿。

從九一八後世運復興以來一共只開過兩個高級班：北大一個，師大一個。現在的世運中心人物大半是從這兩個班裏陶冶出來的。據我看，他們今後的最大任務之一，是尋求他們的肯獻身而且能獻身於世運的後繼者。他們都是學生，生活並不固定，要使世運不要隨他們的生活而變動才好呢。高級班的續開，不論是在這一方面也好，抑或是要加強目前世運的力量也好，都成為當前最急切的問題。中大的學會意識到這點，最近曾開會討論，很想馬上就辦起來。可是因為教師缺乏，實現的成分只有一半。協會週開的人担任高級似乎還不大夠，老世界語者恐怕是不容易請得出來的。

不開高級班也能，能夠像上海似的來一個星期座談會也好。但是北平協會立案尚未批准（其實乾脆就沒有批），所以座談會一時也不能成立。目前的情勢只能叫他們慢慢家來了。慢慢家來才「合法」，那末「合法」地好好保持這半年以來的努力所獲得的基礎吧。

北平協會的工作幾乎完全陷於停頓的狀態中。會所裏每星期只辦公一次。星期日的例會是早就停止了。只有協會所辦的「世界語之光」每週照常出版，看來好像他們的力量全都集中在這刊物去了似的。其實各校開班都是在協會的幫助之下進行，所以他們在教務上的努力也是非常活躍的哩。

七天一次的「世光」，和交互地在每夜裏上課的幾個 Kursoj，這便是目前北平世運的外貌了。

一九三三，一月六日

巴圖魯自啟

山通東信

世界語在中國走到農村裏去，我敢說還少有過；有者，則由我們首義義旗。在土瘠地瘦的窮鄉僻壤的所在，播種世界語的種子，是很難能有希望着牠發榮滋長的。百分之八十的文盲，當然不用提，就是幾個智識階級的殘廢者，中小學畢業的青年，也不如一般紳士氣味濃厚的清朝遺老，舉人，秀才們負重。

我們七八個人成立了世界語學會，甫萌幼苗，即被衝散了。最主要的原因，就是舉人，秀才們，聽見了我們要學像馬走在路上所撒的屎似的彎曲的洋鬼子字，不知道是要怎樣的反動了。將領說一句話，壓下莫不隨聲響應的附和，尤其一般農民為前些年在「農民協會」遭受了很大的塗炭；自動成立的，大刀會，紅槍會，又糟橫房屋的被焚燒，財物的被劫掠，牲命的被殺戮，女性的被奸污；家破人亡，灰燼傾堆，屍體狼藉，都是被大兵指為匪徒而抄襲了；所以我們一提起所謂「會」字，不論是什麼會，他們就心驚胆嚇。

不用說我們將來的計畫是在利用簡潔易學的世界語肅清一部分百分之八十的文盲，使農民耕作之暇，得點世界知識。就是我們現在為個人單獨學習；興味太或枯燥，集合鄉裏的幾個小學教員，起來共同研究，以期早達成熟。被他們知道了，還屢次勸解我們，嚇詐我們，說在這年頭兒，誰還敢去集什麼這樣會那裏會的。轟動得全村不安，為我們的不知什麼會而害怕。督促我們早日解散。我們即使怎樣解釋給他們聽，說這於政治並無關係，只是我們幾個失學的青年要在家裏求點學識的，奈他們那區區的塞得極厚的耳朵，也不能這解的，我們中的幾個人，倒自己無形的跑掉了，雖然找着使人懷疑。

然而已開放了的鮮花，並不因此減色，更多得了攝取營養的伎倆，安然而長旺了。好容易經過了幾次次的波折，費了俄多的唇舌，他們才不熄了氣，糾合起比前更多的十三個人，重新組合起來，開始學習世界語。至於是否能夠期待其長成果實，那只有看我們進取的力量了。

我們最可慶祝的就是得到一位愛護吾語的紳士，他的十元錢的補助。我們知道這紳士是很聰明的，他名義上是了解我們愛護吾語，實際他並看不來青年，是他還終於不知我們的會是什麼東西，並不故意表示糊塗而在防備我們於他不利的。那知他是多心的誤解了我們的主旨。

現在我們一方面學世界語一方面將要出刊簡潔明白的小報「綠村」，預備做鄉間的世界語宣傳刊物，我們的粗莽地方當然不免，這是我們本來智識技能的缺乏緣故，我們更望世界語者協會子以有力的指導和愛護。

一九三三，一，二，二

那其昌自膠東一農村

活葉

發售

一已出十

內容 有笑寓諷說及各種論文

註釋 簡明者，然。

出版 第一號。每面大小為1

預約 凡身洋四角，

零售 出費每冊洋二分，郵費凡身或省

批發 以上者一律郵費在內。

編輯者：Tike

出版者：中國

預約處：中國

La N

第一年

實價

為數無多

中國世界

上海郵箱

La Mon

上期及本者意見表，請因為本刊只有見中，決不

徵求

鄙人素週刊之著一份以刊號或刊號者請寄聯字號可

那時候，我看見從城堡的大門中靜靜地滑出一隊奇怪的行列向着郊外的墓地。五輛馬車，三百個送葬者——壯麗的中國式的葬儀。

在第二輛馬車內坐着北京尊貴的高僧們。他們的紫色的僧衣，金色的僧帽，飾着輝煌的銀毛的杖，神祕地擺動着。第四輛馬車內坐着喪主——有着蒼白而雪白的鬍鬚和黃色的皮膚的商人。在第一輛和最後一輛馬車中，裝得像傀儡般的樂工，用了東方式的樂器奏着葬曲。中央那輛漆着金和漆的柩車的轎，都給重幔掩閉着。

我聽見了那喪主商人的聲音，他和坐在旁邊的高級官吏在談着。

「據名醫黃永的診斷，那是心臟病——病因在於年邁……我已盡了我的力，想不到，唉！已什麼都不中用啦。

總之他是個實在忠心的傢伙。二十餘年之久，只為了他主人的家——只為了我，他奮不顧身地工作着。」

這樣說着那商人低了頭，沉默起來了。

那時我突然想到要向柩車內窺視一下。

塗着金和漆的柩車中，裹着醜陋的綢緞，塗着昂貴的香料，躺在裏邊的是什麼呢？

月姑娘打斷了自己的話，靜靜地微笑。

「在那柩車中，裹着醜陋的綢緞，塗着昂貴的香料的，是匹老狗的屍體……

「真是隻中國式的故事呀，你要這樣說了吧？

「啊不！在世界有名諸國，我時常看類似的葬式的。」

【註】 16. tag-moro = 中午 17. čina Murgo = 萬里長城 18. 開始(講述) 19. 屋頂 20. 北京 21. re-bri-ig-i = 反射 22. or-koloraj skvamoj

- = 金色的鱗 23. sun-radio = 日光 24. son-fin = 無限的 25. 角 26. 背
- 27. ĉef-urbo = 首都 28. kiel as = 宛如 29. pra-tempa monstr-eg-o = 太古的怪獸 30. pord-eg-o = 大門 31. fortik-aj-o = 城堡 32. el-gi-la-o = 滑出來 33. 行列 34. ekster-urb-a = 城外的 35. tomb-ej-o = 墓地 36. 馬車 37. akompan-ant-o = 隨從 38. 奢華的 39. funebra ceremonio = 葬禮 40. respektind-a = 可敬的 41. alt-rang-a = 高級的 42. 僧侶 43. bonzaj kap-vesto = 僧帽 44. kun argente bril-ant-aj haroj = 有發銀光的毛的 45. ŝancel-ig-ad-is = 搖動 46. ĉef-funebra-anto = 喪主 47. komere-isto kun longa blanka barbo kaj flav-a haŭto = 有着長而白的鬍鬚黃皮膚的商人 48. muzik-ist-o = 樂工，鼓手 49. ornam-it-aj kiel pupoj = 被裝得像傀儡似的 50. ludis funebra-n marŝon = 奏着葬禮行進曲 51. muzik-il-o = 樂器，前面的 sur = 字的用法注意！例：Li ludis sur violino. 52. ĉerk-kaleŝo = 柩車 53. ornam-it-a per oro kaj lak-aj-o = 塗了金和漆的 54. 幔，幕 55. inter-parol-i = 談話 56. alt-rang-a = 高級的 57. ŝtat-ofi-cist-o = 國家官吏 58. sidanta flank-e de li = klu sidis apud li 59. 診斷 60. kor-mal-suo = 心臟病 61. ĉion, kion mi povis (fari) = 所能做到的一切 62. 唉！ 63. nenio helpas = 都不中用 64. ĉiu-okaz-o = 總之 65. est-a, -o = 東西 66. pres sia mastra dom-o = 為了它主人的一家 67. sin-don-em-o = 獻身地 68. mal-lev-ante la kapon = 低下了頭 69. en-rigardi = 向中間窺視，此處係形容前面 penso = 字的 70. en-volv-it-e = 被人捲着 71. bel-eg-a silko = 華麗的綢緞 72. sur-ŝpruc-ig-it-e = 被噴洒 73. mult-e kost-a = 昂貴的 74. parfumo = 香料 75. kiel vi penas kio kuŝia tie = 你以為那裏躺着的是什麼？ 76. interromp-i = 打斷 77. rid-et-ja = 微笑 78. 屍體 79. 實在地 80. ĉina rakonto = 中國式的故事 81. vi ĉirpas = 你這樣說嗎？ 82. en-ter-ig-o = 入葬，葬禮

(劉生莊譯)